

Lassila & Tikanoja Oyj
Pörssitiedote
26.4.2019 klo 08.00

Lassila & Tikanoja Oyj:n osavuositiedote 1.1. – 31.3.2019

Suluissa olevat luvut viittaavat vastaavaan jaksoon vuotta aiemmin, ellei toisin mainita.

- Vuoden ensimmäisen neljänneksen liikevaihto oli 198,8 miljoonaa euroa (196,5)
- Liikevoitto oli 0,7 miljoonaa euroa (3,7)
- Osakekohtainen tulos oli 0,01 euroa (0,06)
- Yhtiön vuoden 2019 liikevaihdon ja liikevoiton odotetaan olevan vuoden 2018 tasolla.
Näkymässä ei huomioida L&T Korjausrakentaminen Oy:n myynnin vaikutusta.

Yhtiö on 12.4.2019 allekirjoittanut sopimuksen L&T Korjausrakentaminen Oy:n myymisestä. Myynnillä tulee toteutuessaan olemaan kertaluontoinen noin 4,5 miljoonan euron positiivinen vaikutus yhtiön liikevoittoon 2019. Kauppa tullaan saattamaan päätökseen ennen toisen vuosineljänneksen loppua. L&T Korjausrakentaminen Oy:n vuoden 2018 liikevaihto oli 35,0 miljoonaa euroa ja liikevoitto 0,7 miljoonaa euroa.

TOIMITUSJOHTAJA EERO HAUTANIEMI:

”Lassila & Tikanojan ensimmäisen vuosineljänneksen liikevaihto kasvoi 1,2 % vertailukaudesta 198,8 miljoonaan euroon. Liikevoitto oli 0,7 miljoonaa euroa ja jäi selvästi vertailukaudesta (3,7).

Ympäristöpalveluissa liikevaihto ja liikevoitto kasvoivat hyvän kysynnän johdosta etenkin kaupan ja teollisuuden segmenteissä. Teollisuuspalveluiden ja Kiinteistöpalvelut Ruotsin liikevaihto ja liikevoitto olivat edellisen vuoden tasolla.

Kiinteistöpalvelut Suomen liikevoittoa rasittivat kiinteistötekniikan uuden toimintamallin käyttöönottoon liittyvät ongelmat, jotka saatiin pääosin korjattua helmikuun loppuun mennessä. Kiinteistöhuollossa runsasluminen talvi kasvatti liikevaihtoa mutta heikensi liikevoittoa.

Jatkamme konsernissa tuotannon ja prosessien tehostamista sekä kannattavuuden parantamista.”

KONSERNIN LIIKEVAIHTO JA TULOS

Tammi-maaliskuu

Lassila & Tikanojan ensimmäisen vuosineljänneksen liikevaihto oli 198,8 miljoonaa euroa (196,5) ja se kasvoi edellisvuodesta 1,2 %. Liikevoitto oli 0,7 miljoonaa euroa (3,7), mikä oli 0,4 % (1,9) liikevaihdosta. Osakekohtainen tulos oli 0,01 euroa (0,06).

Liikevoitto jäi edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta etenkin Kiinteistöpalvelut Suomessa.

Avainlukuja

	1-3/2019	1-3/2018	Muutos%	1-12/2018
Liikevaihto, MEUR	198,8	196,5	1,2	802,2
Liikevoitto, MEUR	0,7	3,7	-80,1	47,6
Liikevoitto,%	0,4	1,9		5,9
EBITDA, MEUR	14,4	14,3		90,1
EBITDA, %	7,2	7,3		11,2
Voitto ennen veroja, MEUR	0,4	2,8	-86,5	42,7

Osakekohtainen tulos, EUR	0,01	0,06	-78,6	0,89
Liiketoiminnan rahavirta/osake, EUR	0,58	0,37	58,1	2,35
EVA, MEUR	-5,3	-2,2	143,5	24,0

LIKEVAIHTO JA LIIKEVOITTO TOIMIALOITTAIN

Tammi-maaliskuu

Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalveluiden ensimmäisen vuosineljänneksen liikevaihto kasvoi 3,4 % 79,6 miljoonaan euroon (77,0). Liikevoitto kasvoi 3,3 % vertailukaudesta 4,6 miljoonaan euroon (4,5).

Kysyntä säilyi hyvänä etenkin kaupan ja teollisuuden segmenteissä. Kuljettajapula sekä haastavat sääolosuhteet nostivat työvoima- ja alihankintakustannuksia, ja polttoainekustannukset olivat vertailukautta korkeammalla tasolla.

Uusiutuviissa energialähteissä puun toimitusmäärät olivat hyvällä tasolla, mikä nosti palvelulinjan liikevaihtoa ja liikevoittoa.

Teollisuuspalvelut

Teollisuuspalveluiden ensimmäisen vuosineljänneksen liikevaihto oli 19,0 miljoonaa euroa (19,2), Liikevoitto oli 0,3 miljoonaa euroa (0,4).

Kysyntä pysyi hyvällä tasolla varsinkin projektiliiketoiminnassa. Haastavat sääolosuhteet siirsivät projekteja erityisesti Pohjois-Suomessa, mikä heikensi katsauskauden liikevoittoa.

Kiinteistöpalvelut Suomi

Kiinteistöpalvelut Suomen ensimmäisen vuosineljänneksen liikevaihto kasvoi 1,2 prosenttia 69,5 miljoonaan euroon (68,6). Liikevoitto oli -3,5 miljoonaa euroa (-0,6).

Vertailukautta selvästi heikompaan liikevoittoon vaikuttivat pääasiassa ongelmat kiinteistötöknikan uuden toimintamallin käyttöönotossa. Kiinteistöhuollossa runsasluminen talvi kasvatti liikevaihtoa mutta heikensi liikevoittoa. Lisäksi siivousliiketoiminnan vertailukautta alhaisempi sopimussalkku laski sekä liikevaihtoa että liikevoittoa.

Kiinteistöpalvelut Ruotsi

Kiinteistöpalvelut Ruotsin ensimmäisen neljänneksen liikevaihto oli 32,1 miljoonaa euroa (33,3). Liikevoitto oli 0,7 miljoonaa euroa (0,7).

Ruotsissa kiinteistötöknikan kysyntä kasvoi kunnallisella puolella, mutta työvoiman saatavuusongelma hidasti myynnin kasvua.

RAHOITUS

Liiketoiminnan nettorahavirta oli tammi-maaliskuussa 22,4 miljoonaa euroa (14,1). Rahavirran käyttöpääomaa vapautui 12,4 miljoonaa euroa (3,1). L&T Korjausrakentaminen Oy:n käsitteleminen IFRS 5:n mukaan yhtenä omaisuuseränä taseessa pienensi taseen käyttöpääomaa 2,8 miljoonaa euroa. Omaisuuserä esitetään taseessa yhtenä kokonaisuutena myytävänä oleva pitkäaikainen omaisuuserä - rivillä.

Korollista vierasta pääomaa oli kauden lopussa 214,6 miljoonaa euroa (177,8).

Korolliset nettovelat olivat 169,3 miljoonaa euroa (141,8). Ne nousivat 71,5 miljoonaa euroa vuoden alusta ja 27,5 miljoonaa euroa vertailukaudesta.

Nettorahoituskulut ensimmäisellä vuosineljänneksellä olivat 0,4 miljoonaa euroa (0,9).
Nettorahoituskulut olivat 1,0 % (0,4 %) liikevaihdosta.

Pitkäaikaisten lainojen keskiporkko korkosuojauskset huomioon ottaen oli 1,1 % (1,1 %). Vuonna 2019 lainoja erääntyy yhteensä 13,9 miljoonaa euroa mukaan lukien käytössä olevat lyhytaikaiset yritystodistukset. Pitkäaikaiset lainat eivät sisällä IFRS 16:n mukaisesti raportoituja velkoja.

Omavaraisuusaste oli 30,1 % (33,5 %) ja nettovelkaantumisaste 95,5 % (78,5%). Likvidit varat olivat kauden lopussa 45,4 miljoonaa euroa (36,0). Omavaraisuusasteeseen vaikutti heikentävästi IFRS 16 standardin voimaantulo vuoden 2019 alusta.

100 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli kauden lopussa käytössä 10 miljoonaa euroa (30,0). 30,0 miljoonan euron komittoitu limiitti oli vertailukauden tapaan käyttämättä.

IFRS 16 -standardin voimaantulo vuoden 2019 alusta kasvatti taseen korollisia velkoja noin 53,8 miljoonaa euroa. Tämä vaikutti korollisten velkojen kasvuun sekä nettovelkaantumis- ja omavaraisuusasteen tunnuslukujen heikentymiseen. Yhtiö antoi erillisen tiedotteen siirtymän vaikutuksista 25.4.2019.

VAROJENJAKO

14.3.2019 pidetty yhtiökokous päätti, että tilikaudelta 2018 vahvistetun taseen perusteella maksetaan osinkoa 0,92 euroa osakkeelta. Osinko, yhteensä 35,3 miljoonaa euroa, maksettiin osakkeenomistajille 25.3.2019.

INVESTOINNIT

Vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä investoinnit olivat 9,3 miljoonaa euroa (8,2), ja ne koostuivat pääasiassa kone- ja kalustohankinnoista sekä investoinneista tietojärjestelmiin ja rakennuksiin.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä oli ensimmäisellä vuosineljänneksellä kokoaikaiseksi muutettuna keskimäärin 7 234 (7 497). Kauden lopussa Lassila & Tikanojan palveluksessa oli koko- ja osa-aikaisia yhteensä 8 728 (8 513) henkilöä. Heistä työskenteli Suomessa 6 995 (6 883) ja muissa maissa 1 733 (1 630) henkilöä.

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Vaihto ja kurssi

Yhtiön osakkeen vaihto ilman omia osakkeita Nasdaq Helsinki Oy:ssä oli tammi-maaliskuussa 1 885 071 kappaletta, mikä on 4,9 % (4,1) ulkona olevien osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä. Vaihdon arvo oli 28,7 miljoonaa euroa (33,3). Korkein hinta oli 16,40 euroa ja alin 14,20 euroa. Päätoskurssi oli 14,30 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli kauden lopussa 549,3 miljoonaa euroa (647,4).

Omat osakkeet

Yhtiön hallussa oli katsauskauden lopussa 382 763 omaa osaketta, jotka edustavat 1,0 % kaikista osakkeista ja äänistä.

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä

Yhtiön rekisteröity osakepääoma on 19 399 437 euroa ja ulkona olevien osakkeiden lukumäärä 38 416 111 osaketta. Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ilman yhtiön hallussa olevia osakkeita oli 38 408 893 osaketta.

Osakkeenomistajat

Yhtiöllä oli kauden lopussa 14 506 (12 793) osakkeenomistajaa. Hallintarekisteröidyn omistuksen osuus oli 19,4 % (19,4) osakekannasta.

Hallituksen valtuutukset

Lassila & Tikanoja Oyj:n 14.3.2019 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti hallituksen valtuuttamisesta yhtiön omien osakkeiden hankkimiseen yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Lisäksi yhtiökokous päätti hallituksen valtuuttamisesta päättämään osakeannista sekä osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta.

Hallitus on valtuutettu hankkimaan enintään 2 000 000 kappaletta (5,2 % koko osakemäärästä) yhtiön omia osakkeita. Hankkimisvaltuutus on voimassa 18 kuukautta.

Hallitus on valtuutettu päättämään uusien tai yhtiön hallussa mahdollisesti olevien osakkeiden annista osakeannilla ja/tai optio-oikeuksien tai muiden osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta siten, että valtuutuksen nojalla voidaan antaa ja/tai luovuttaa yhteensä enintään 2 000 000 osaketta, joka on 5,2 % koko osakemäärästä. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta.

YHTIÖKOKOUKSEN PÄÄTÖKSET

14.3.2019 pidetty varsinainen yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vuodelta 2018 ja myönsi vastuuvapauden yhtiön hallitukselle ja toimitusjohtajalle.

Yhtiökokous päätti, että tilikaudelta 2018 vahvistettavan taseen perusteella maksetaan osinkoa 0,92 euroa osakkeelta, yhteensä 35,3 miljoonaa euroa. Osingon maksupäiväksi päätettiin 25.3.2019.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten lukumääräksi kuusi. Hallitukseen valittiin uudelleen seuraavan yhtiökokouksen loppuun saakka Heikki Bergholm, Teemu Kangas-Kärki, Laura Lares, Sakari Lassila, Miikka Maijala ja Laura Tarkka.

Tilintarkastajaksi valittiin KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, joka ilmoitti nimeävänsä KHT Leenakaisa Winbergin yhtiön päävastuulliseksi tilintarkastajaksi.

Yhtiökokous päätti muuttaa yhtiöjärjestyä 6 §:n, 13 §, 4 §:n ja 12 §:n osalta. Yhtiöjärjestyksen 6 § kuuluu yhtiöjärjestyksimuutoksen jälkeen seuraavasti: *"Yhtiön tilintarkastajaksi on valittava tilintarkastusyhteisö, jonka nimeämän päävastuullisen tilintarkastajan tulee olla KHT-tilintarkastaja. Tilintarkastajan toimikausi on yhtiön tilikausi ja tilintarkastajan tehtävät päättyvät vaalia seuraavan ensimmäisen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä."* Varsinaisen yhtiökokouksen käsittelemiä asioita koskevan 13 §:n kohta 9 muutettiin samalla vastaamaan 6 §:n uutta sanamuotoa. Lisäksi yhtiöjärjestyksen 4 §:ää muokattiin siten, että siitä poistettiin seuraava hallituksen jäsenen yläikärajaa koskeva määräys: *"Hallituksen jäseneksi ei voida valita henkilöä, joka on täyttänyt 70 vuotta"* ja 12 §:ää muokattiin siten, että siitä poistettiin seuraava äänileikkuria koskeva määräys: *"Yhtiökokouksessa älköön kukaan osakkeenomistaja äänestäkö enemmällä kuin viidennellä osalla (1/5) yhtiökokouksessa edustetuista osakkeista."*

Varsinaisen yhtiökokouksen päätöksistä on kerrottu tarkemmin pörssitiedotteella 14.3.2019.

HALLITUS

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallituksen jäsenet ovat Heikki Bergholm, Teemu Kangas-Kärki, Laura Lares, Sakari Lassila, Miikka Maijala ja Laura Tarkka. Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajaksi Heikki Bergholmin ja varapuheenjohtajaksi Sakari Lassilan.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Sakari Lassila ja jäseniksi Teemu Kangas-Kärki ja Laura

Tarkka. Henkilöstövaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Heikki Bergholm ja jäseniksi Laura Lares ja Miikka Majjala.

KATSAUSKAUDEN KESKEISET TAPAHTUMAT

26.2. yhtiö kertoi selkeyttävänsä segmenttirakennettaan 1.1.2019 alkaen. Uudessa rakenteessa Lassila & Tikanojalla on neljä raportointisegmenttiä – Ympäristöpalvelut, Teollisuuspalvelut, Kiinteistöpalvelut Suomi ja Kiinteistöpalvelut Ruotsi. Yhtiö kertoi myös muutoksista johtoryhmässä: Kiinteistöpalvelut Suomen toimialajohtajaksi nimitettiin 26.2.2019 alkaen Tuomas Mäkipeska. Ruotsin Kiinteistöpalveluiden toimialajohtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi nimitettiin Erik Sundström. Konsernin vt. talousjohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi nimitettiin Juha Jaatinen. Johtoryhmän jäseneksi nimitettiin myös konsernin lakiasianjohtaja Sirpa Huopalainen. Kiinteistöpalvelut-toimialaa johtanut Tutu Wegelius-Lehtosen kerrottiin jättäneen yhtiön 25.2.2019.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

15.4. yhtiö tiedotti, että se on päättänyt luopua L&T Korjausrakentaminen Oy:n omistuksesta. Vahinkosaneeraukseen ja korjausrakentamiseen keskittyvän tytäryhtiön uusi omistaja on Recover Nordic Group. Kauppasopimus allekirjoitettiin 12.4.2019.

25.4. yhtiö julkaisi uuden toimialajaon mukaiset vertailukelpoiset tiedot tilikaudelta 2018 sekä IFRS 16:n käyttöönoton vaikutuksilla oikaistun avaavan taseen.

LÄHIAIKOJEN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Työvoiman saatavuushaasteet voivat nostaa tuotantokustannuksia ja hidastaa liikevaihdon kasvua.

Rakennusteollisuuden volyymin lasku ja investointien kasvun hidastuminen voivat vaikuttaa negatiivisesti yhtiön liiketoimintoihin ja liiketoiminnan kasvuun sekä johtaa kannattavuuden heikkenemiseen. Lisäksi päästöoikeuksien, uusioraaka-aineiden tai öljytuotteiden markkinahintojen kehitys voivat vaikuttaa negatiivisesti yhtiön toimintaympäristöön.

Uuteen toiminnanohjausjärjestelmään liittyvän toimintamallin vakiinnuttamisesta johtuvat väliaikaiset ylimääräiset kustannukset voivat heikentää yhtiön tulosta.

Lisätietoja Lassila & Tikanojan riskeistä ja riskienhallinnasta on esitetty vuoden 2018 vuosikertomuksessa sekä hallituksen toimintakertomuksessa ja konsernitilinpäätöksessä.

NÄKYMÄT VUODELLE 2019

Lassila & Tikanojan toimialojen näkymät Kiinteistöpalvelut Suomea lukuunottamatta vuodelle 2019 ovat hyvät. Kiinteistöpalvelut Suomen liikevaihdon ja liikevoiton arvioidaan laskevan vuodesta 2018 johtuen uuden toimintamallin käyttöönoton kustannuksista sekä sopimuskannan laskusta.

Yhtiön vuoden 2019 liikevaihdon ja liikevoiton odotetaan olevan vuoden 2018 tasolla. Näkymässä ei huomioida L&T Korjausrakentaminen Oy:n myynnin vaikutusta.

Aikaisempi, 30.1.2019 julkaistu näkymä oli:

Lassila & Tikanojan toimialojen näkymät Kiinteistöpalveluita lukuunottamatta vuodelle 2019 ovat hyvät. Kiinteistöpalveluiden liikevaihdon ja liikevoiton arvioidaan laskevan vuodesta 2018 johtuen uuden toimintamallin käyttöönoton kustannuksista sekä sopimuskannan laskusta.

Yhtiön vuoden 2019 liikevaihdon ja liikevoiton odotetaan olevan vuoden 2018 tasolla.

TILINPÄÄTÖSLYHENNELMÄ 1.1. – 31.3.2019

KONSERNIN TULOSLASKELMA

MEUR	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Liikevaihto	198,8	196,5	802,2
Liiketoiminnan muut tuotot	0,8	1,1	5,2
Varaston muutos	-1,8	-1,8	-2,4
Materiaalit ja palvelut	-74,2	-72,2	-282,0
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-84,5	-81,5	-324,2
Liiketoiminnan muut kulut	-24,7	-27,8	-108,7
Poistot ja arvonalentumiset	-13,6	-10,6	-42,5
Liikevoitto	0,7	3,7	47,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,4	-0,9	-4,5
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,0	-0,1	-0,4
Voitto ennen veroja	0,4	2,8	42,7
Tuloverot	0,1	-0,6	-8,7
Tilikauden voitto	0,5	2,2	34,1
Tilikauden voiton jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille	0,5	2,2	34,1
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:			
Osakekohtainen tulos, EUR	0,01	0,06	0,89
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR	0,01	0,06	0,89

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

MEUR	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Tilikauden voitto	0,5	2,2	34,1
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteiseksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	0,0	0,0	0,1

Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteiseksi, yhteensä	0,0	0,0	0,1
---	------------	-----	-----

Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi

Suojausrahasto, käyvän arvon muutos	-0,3	0,0	-0,1
Muuntoerot	0,0	-3,6	-2,7
Muuntoerot määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0	0,0

Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi, yhteensä	-0,3	-3,6	-2,8
---	-------------	------	------

Tilikauden laaja tulos, verojen jälkeen	0,2	-1,4	31,3
---	------------	------	------

Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen

Emoyhtiön omistajille	0,2	-1,4	31,3
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0	0,0

KONSERNITASE

MEUR	3/2019	3/2018	1-12/2018
------	---------------	---------------	------------------

VARAT

Pitkäaikaiset varat

Aineettomat hyödykkeet			
Liikearvo	151,9	146,9	151,5
Hankittu sopimuskanta	18,4	21,1	19,2
Kilpailukieltosopimukset	0,0	0,0	0,0
Muut aineettomat hyödykkeet yrityskaupoista	0,5	0,5	0,5
Muut aineettomat hyödykkeet	21,5	23,2	22,4

	192,3	191,8	193,6
--	--------------	-------	-------

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Maa-alueet	5,1	5,2	5,1
Rakennukset ja rakennelmat	36,0	38,9	35,5
Koneet ja kalusto	85,0	112,6	110,9
Käyttöoikeusomaisuuserä	76,0	-	-
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,1	0,1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4,3	1,5	5,2

	206,5	158,3	156,8
--	--------------	-------	-------

Muut pitkäaikaiset varat

Rahoitusleasingsaamiset	0,0	0,1	0,1
Laskennalliset verosaamiset	3,6	6,9	3,6
Muut saamiset	1,7	3,1	1,9

	5,4	10,2	5,6
--	------------	------	-----

Pitkäaikaiset varat yhteensä

	404,2	360,3	356,0
--	--------------	-------	-------

Lyhytaikaiset varat

Vaihto-omaisuus	19,1	21,8	21,0
-----------------	-------------	------	------

Myyntisaamiset	74,8	82,9	88,1
Sopimukseen perustuvat omaisuuserät	34,1	36,2	31,9
Muut saamiset	14,7	15,8	12,2
Myytävänä oleva pitkäaikainen omaisuuserä	10,7	-	-
Rahavarat	45,3	36,0	54,3
Lyhytaikaiset varat yhteensä	198,8	192,7	207,5
Varat yhteensä	603,0	552,9	563,5

MEUR	3/2019	3/2018	1-12/2018
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	19,4	19,4	19,4
Muut rahastot	-9,8	-9,5	-9,5
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	0,6	0,6	0,6
Kertyneet voittovarot	166,4	167,7	167,7
Tilikauden voitto	0,5	2,2	34,1
	177,2	180,4	212,2
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,2	0,2	0,2
Oma pääoma yhteensä	177,3	180,6	212,4
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	28,2	28,2	29,3
Eläkevelvoitteet	1,3	1,4	1,4
Varaukset	4,6	5,0	4,6
Rahoitusvelat	187,0	122,5	144,8
Muut velat	0,6	0,3	0,5
	221,7	157,4	180,6
Lyhytaikaiset velat			
Rahoitusvelat	27,6	55,3	7,4
Ostovelat ja muut velat	169,1	158,5	162,4
Myytävänä oleva pitkäaikainen omaisuuserä	6,5	-	-
Varaukset	0,7	1,2	0,7
	204,0	215,0	170,5
Velat yhteensä	425,6	372,4	351,1
Oma pääoma ja velat yhteensä	603,0	552,9	563,5

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

MEUR	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden voitto	0,5	2,2	34,1
Liiketoiminnan rahavirran oikaisut			
Verot	-0,1	0,6	8,7
Poistot ja arvonalentumiset	13,6	10,6	42,5
Rahoitustuotot ja -kulut	0,4	0,9	4,5
Muut	-0,6	-0,4	0,0
Tulorahoitus ennen käyttöpääoman muutosta	13,8	13,8	89,6
Käyttöpääoman muutos			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	1,2	2,3	1,5
Vaihto-omaisuuden muutos	1,9	2,1	3,0
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	9,3	-1,3	5,4
Käyttöpääoman muutos	12,4	3,1	9,9
Maksetut korot	-1,0	-0,6	-3,4
Saadut korot	0,0	0,1	0,4
Maksetut verot	-2,8	-2,3	-6,4
Liiketoiminnan nettorahavirta	22,4	14,1	90,1
Investointien rahavirta			
Hankitut tytäryritykset ja liiketoiminnat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla/ kauppahinnan oikaisu	-0,2	2,3	1,2
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-7,1	-7,2	-29,0
Aineellisten ja aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	0,2	0,5	2,2
Investoinnit osakkuusyrityksiin	0,0	0,0	0,0
Muiden pitkäaikaisten saamisten ja sijoitusten muutos	0,2	0,1	0,8
Investointien nettorahavirta	-6,9	-4,4	-24,7
Rahoituksen rahavirta			
Lyhytaikaisten lainojen muutos	10,0	10,0	-22,6
Pitkäaikaisten lainojen nostot	-	-	49,6
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-	-	-47,7
Rahoitusleasingvelkojen lyhennys	-3,8	-0,7	-2,9
Maksetut osingot	-30,8	-30,9	-35,3
Rahoituksen nettorahavirta	-24,5	-21,5	-58,9
Likvidien varojen nettomuutos	-9,0	-11,8	6,6
Likvidit varat tilikauden alussa	54,3	48,1	48,1
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,0	-0,3	-0,3
Likvidit varat taseessa tilikauden lopussa	45,3	36,0	54,3

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

MEUR	Osake - pääoma	Muu nto- erot	Suojau- s- rahasto	Sijoitet- un vapaan pääom- an rahasto	Kertyne- et voittovar- at	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräys vallat- tomien omistaji- en osuus	Oma pääom- a yhteen- sä
Oma pääoma 1.1.2018	19,4	-5,7	-0,2	0,6	202,8	216,9	0,2	217,1
Laaja tulos								
Katsauskauden tulos					2,2	2,2	0,0	2,2
Muut laajan tuloksen erät		-3,6	0,0	0,0	0,0	-3,6	0,0	-3,6
Laaja tulos yhteensä		-3,6	0,0		2,2	-1,4	0,0	-1,4
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osakeperusteiset etuudet				0,0	0,1	0,2		0,2
Maksetut osingot					-35,3	-35,3		-35,3
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				0,0	-35,2	-35,2		-35,2
Muut muutokset					0,1	0,1		0,1
Oma pääoma 31.3.2018	19,4	-9,4	-0,2	0,6	169,9	180,4	0,2	180,5
Katsauskauden tulos					31,9	31,9	0,0	31,9
Muut laajan tuloksen erät		0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Laaja tulos yhteensä		0,2	-0,2	0,0	31,8	31,8	0,0	31,8
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osakeperusteiset etuudet					0,0	0,0		0,0
Muut muutokset					0,0	0,0		0,0
Oma pääoma 31.12.2018	19,4	-9,1	-0,4	0,6	201,7	212,2	0,2	212,4
Laaja tulos								
Katsauskauden tulos					0,5	0,5	0,0	0,5
Muut laajan tuloksen erät		0,0	-0,3		0,0	-0,3	0,0	-0,3
Laaja tulos yhteensä		0,0	-0,3		0,5	0,2	0,0	0,2
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osakeperusteiset etuudet				0,0	0,1	0,2		0,2
Maksetut osingot					-35,3	-35,3		-35,3
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				0,0	-35,2	-35,2		-35,2
Muut muutokset					-0,1	-0,1		-0,1
Oma pääoma 31.3.2019	19,4	-9,1	-0,7	0,6	166,9	177,1	0,2	177,3

TUNNUSLUVUT

	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Osakekohtainen tulos, EUR	0,01	0,06	0,89
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR	0,01	0,06	0,89
Liiketoiminnan rahavirta/osake, EUR	0,58	0,37	2,35
EVA, MEUR*	-5,3	-2,2	24,0
Bruttoinvestoinnit, MEUR	9,3	8,2	37,8
Poistot ja arvonalentumiset, MEUR	13,6	10,6	42,5
Oma pääoma/osake, EUR	4,62	4,70	5,53
Oman pääoman tuotto, %	1,0	4,4	15,8
Sijoitettu pääoma, MEUR	392,0	358,3	364,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,5	4,0	12,7
Omavaraisuusaste, %	30,1	33,5	38,6
Nettovelkaantumisaste, %	95,5	78,5	46,1
Korolliset nettovelat, MEUR	169,3	141,8	97,8
Henkilöstö kokoaikaiseksi muutettuna keskimäärin	7 234	7 497	7 566
Henkilöstö, koko- ja osa-aikaiset yhteensä kauden lopussa	8 728	8 513	8 600
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä, 1000 kpl			
keskimäärin kauden aikana	38 408	38 402	38 405
kauden lopussa	38 416	38 406	38 406
keskimäärin kauden aikana, laimennettu	38 422	38 416	38 419

* EVA = liikevoitto - sijoitetulle pääomalle (vuosineljännten keskiarvo) laskettu kustannus.
WACC: 2019 6,55 %, 2018 6,60 %

LAATIMISPERIAATTEET

Tämä osavuositarkastus on laadittu IAS 34, Osavuositarkastukset -standardin mukaisesti.

Osavuositarkastuksen laatimisessa on noudatettu 31.12.2018 voimassa olevia IFRS-standardeja ja -tulkintoja sekä 1.1.2019 voimaan tulleita uusia ja muutettuja säännöksiä.

Tarkempaa tietoa laskentaperiaatteista löytyy Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätöksestä 31.12.2018.

Raportoitavat vaihtoehtoiset tunnusluvut ovat EVA, liiketoiminnan rahavirta/osake ja EBITDA. Yhtiö raportoi 1.1.2019 alkaen EBITDA tunnuslukua. Tunnusluku kuvaa liiketoiminnan kannattavuutta ottamatta kantaa kasvuun tai liiketoiminnan ylläpitämiseen vaadittaviin investointeihin, joilla ei ole kassavirtavaikutusta. Oikaistun liikevoiton raportointi on lopetettu koska tällä ei ole merkittävää eroa liikevoittoon.

Tunnuslukujen laskentakaavat ovat osavuositarkastuksen lopussa.

Osavuositarkastuksessa esitettäviä tietoja ei ole tilintarkastettu.

Segmenttiraportoinnin muutokset

Lassila & Tikanoja Oyj tiedotti 26.2.2019 muutoksesta segmenttiraportoinnissa 1.1.2019 alkaen. Uudessa rakenteessa Lassila & Tikanojalla on neljä raportointisegmenttiä – Ympäristöpalvelut, Teollisuuspalvelut, Kiinteistöpalvelut Suomi ja Kiinteistöpalvelut Ruotsi. Muutoksen avulla pyritään hyödyntämään paremmin materiaalivirtoihin perustuvien liiketoimintojen keskinäiset synergiat sekä kiinteistöihin liittyvien liiketoimintojen keskinäiset synergiat ja kasvumahdollisuudet maakohtaisesti. Suomen osalta nykyiseen Kiinteistöpalvelut-segmenttiin liitetään Suomen kiinteistötekniset palvelut. Ruotsin kiinteistöteknikkaliiketoiminta ja siivousliiketoiminta yhdistetään omaksi raportointisegmentiksi. Uusiutuvat Energialähteet yhdistetään Ympäristöpalvelut-segmenttiin. Vertailukelpoiset tiedot vuodelta 2018 julkaistiin erillisellä tiedotteella 25.4.2019.

Uusien ja uudistettujen standardien käyttöönotto: IFRS 16 Vuokrasopimukset

Käyttöönoton vaikutukset raportointiin

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi astui voimaan 1.1.2019. Standardi sisältää periaatteet vuokrasopimusten kirjaamiselle, arvostamiselle, esittämistavalle ja annettaville tilinpäätöstiedoille. Uusi standardi korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. L&T soveltaa IFRS 16 -standardia käyttäen yksinkertaistettua siirtymämenetelmää, jossa käyttöönoton kumulatiivinen vaikutus esitetään 1.1.2019 avaavassa taseessa ja käyttöönottoa edeltävän vuoden vertailulukuja ei oikaista. Vuokralle antajien kirjanpitoikäsihtely on säilynyt suurelta osin vanhan IAS 17 -standardin mukaisena.

L&T on antanut erillisen pörssitiedotteen siirtymän vaikutuksista avaavaan taseeseen 1.1.2019 sisältäen kuvauksen käytetyistä helpotuksista ja laadinta- ja laskentaperiaatteista 25.4.2019. Tämä osavuositarkastus sisältää tiivistelmän tärkeimmistä laadintaperiaatteista ja siirtymän aiheuttamista muutoksista L&T:n raportointiin.

L&T vuokraa tuotanto- ja toimistotiloja, niihin liittyviä maa-alueita, raskaan kaluston ajoneuvoja sekä autoja. L&T:n vuokrasopimukset ovat pääosin operatiivisia vuokrasopimuksia, joista aiheutuvat menot on kirjattu aikaisemmillä tilikausilla IAS 17 -standardin mukaisesti tuloslaskelmaan vuokratulueiksi. IFRS 16 muuttaa näiden sopimusten kirjanpitoikäsihtelyä. IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle otajilta lähtökohtaisesti kaikkien vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen. Taseeseen merkitään sopimuksen alkamisajankohtana käyttöoikeusomaisuuserä ja vuokrasopimusvelka, joiden arvo on määritetty perustuen tulevien vuokrien nykyarvoon. Tuloslaskelmaan kirjataan vuokratulujen sijaan käyttöoikeusomaisuuserän poistot ja vuokrasopimusvelasta aiheutuvat korkokulut.

L&T on kirjannut IFRS 16 -standardin käyttöönoton yhteydessä aikaisemmin operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi luokitelluista vuokrasopimuksista velan, joka perustuu 1.1.2019 voimassa olevien

vuokrasopimusten jäljellä olevien maksamattomien vuokrien nykyarvoon. Käyttöoikeusomaisuuseräksi kirjataan määrä, joka on yhtä suuri kuin vuokrasopimusvelka standardin käyttöönottohetkellä, jolloin käyttöönotolla ei ole vaikutusta L&T:n omaan pääomaan.

Käyttöönoton seurauksena kirjattiin 1.1.2019 taseen varoihin käyttöoikeusomaisuuseriin ja velkoihin vuokrasopimusvelaksi 53,8 miljoonaa euroa. Standardin käyttöönotto heikensi L&T:n omavaraisuusastetta 3,4 prosenttiyksikköä, nettovelkaantumistasetta 25,3 prosenttiyksikköä ja korolliset nettovelat kasvoivat 55,0 prosenttia. Tasevaikutuksen lisäksi standardin käyttöönotolla tulee olemaan vaikutusta L&T:n tuloslaskelmaan. Vuoden 2019 alusta alkaen vuokratulujen sijaan tuloslaskelmaan kirjataan käyttöoikeusomaisuuserästä aiheutuva poisto, joka vaikuttaa liikevoittoon ja vuokrasopimusvelasta aiheutuva korkokulu, joka kasvattaa rahoituskulujen määrää. Muutoksen johdosta L&T:n liikevoitto paranee.

IFRS 16-standardin käyttöönotto muuttaa myös kassavirran esittämistä, sillä aikaisemmin vuokranmaksut sisältyivät kokonaisuudessaan liiketoiminnan rahavirtaan ja jatkossa liiketoiminnan rahavirrassa esitetään vain vuokrasopimukseen liittyvät korot. Loppuosa vuokranmaksusta merkitään taseeseen kirjattujen vuokrasopimusten osalta vuokravelan maksuksi, jotka esitetään lainan lyhennyksinä rahoituksen kassavirtaa. Vertailutietoja ei ole oikaistu myöskään kassavirran osalta.

IFRS 16 -mukaiset laskentaperiaatteet

L&T arvostaa sopimuksen alkamisajankohtana vuokrasopimusvelan niiden vuokrien nykyarvoon. Vuokrasopimusvelan arvoon sisällytettävät vuokrat koostuvat kohdeomaisuuserän käyttöoikeudesta vuokra-aikana suoritettavista maksuista, joita ei sopimuksen alkamisajankohtana ole suoritettu. Vuokrat diskontataan vuokrasopimuksen sisäisellä korolla, jos kyseinen korko on helposti määriteltävissä. Pääosa L&T:n vuokrasopimusten sisäisistä koroista ei ole helposti määriteltävissä, joten tulevat vähimmäisvuokrat diskontataan käyttäen L&T:n lisäluoton korkoa. L&T on määrittänyt lisäluoton koron vuokrasopimuksille perustuen sopimusten kohdeomaisuuserien luokkiin, maturiteettiin ja taloudelliseen ympäristöön.

L&T kirjaa vuokrasopimuksesta aiheutuvan käyttöoikeusomaisuuserän sopimuksen alkamisajankohtana eli päivänä, jolloin vuokralle antaja antaa kohdeomaisuuserän L&T:n käytettäväksi. L&T arvostaa käyttöoikeusomaisuuserän hankintamenoon, josta vähennetään kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot ja jota oikaistaan vuokrasopimusvelan uudelleen määrittämisestä johtuvilla erillä.

L&T soveltaa kahta standardin sisältämää kirjaamista koskevaa helpotusta. L&T ei kirjaa IFRS 16:n mukaisia vähäarvoisia kohdeomaisuuseriä sisältäviä sopimuksia taseelle, vaan L&T kirjaa nämä vuokrasopimukset ajan kulumisen perusteella tuloslaskelmaan vuokratulukuksi. L&T ei kirjaa alle 12 kuukauden pituisia eli IFRS 16:n määrittämiä lyhytaikaisia vuokrasopimuksia taseeseen. L&T kirjaa nämä vuokrasopimukset ajan kulumisen perusteella tuloslaskelmaan vuokratulukuksi.

Vuokralle ottajan on IFRS 16 -standardin mukaan määriteltävä vuokra-aika siten, että se on ajanjakso, jona vuokrasopimus ei ole purettavissa ottaen huomioon myös mahdolliset jatko- tai päättämisoptiot, jos niiden käyttäminen on arvioitu kohtuullisen varmaksi. L&T on arvioinut sopimuskohtaisesti jatko-optioiden huomioimisen osana vuokratulua. L&T:llä on toistaiseksi voimassa olevia vuokrasopimuksia erityisesti kiinteistöihin ja maa-alueisiin liittyen. Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten osalta vuokratuluiden pituus perustuu L&T:n johdon arvioon vuokratuluiden pituudesta ottaen huomioon muun muassa vuokrasopimuksen päättämiseen liittyvät menot sekä kohdeomaisuuserän tärkeys L&T:n toimintojen kannalta.

Yksinkertaistetun käyttöönoton mukaisesti vuoden 2018 vertailutietoja ei ole oikaistu. Vertailutietojen laskentaperiaatteet noudattavat IAS 17 Vuokrasopimukset-standardin mukaisia laadintaperiaatteita. Periaatteet on esitetty L&T:n vuoden 2018 tilinpäätöksessä.

SEGMENTTITIEDOT

LIIKEVAIHTO

MEUR	1-3/2019			1-3/2018			Liikevaihto yhteensä, muutos %
	Ulkoinen	Toimialojen välinen	Yhteensä	Ulkoinen	Toimialojen välinen	Yhteensä	
Ympäristöpalvelut	79,4	0,2	79,6	76,6	0,4	77,0	3,4
Teollisuuspalvelut	18,6	0,4	19,0	18,7	0,5	19,2	-0,9
Kiinteistöpalvelut Suomi	68,7	0,8	69,5	67,9	0,7	68,6	1,2
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	32,1	0,0	32,1	33,3	0,0	33,3	-3,4
Eliminoinnit		-1,4	-1,4		-1,6	-1,6	
Yhteensä	198,8		198,8	196,5		196,5	1,2

MEUR	1-12/2018		
	Ulkoinen	Toimialojen välinen	Yhteensä
Ympäristöpalvelut	307,5	1,9	309,4
Teollisuuspalvelut	93,7	2,9	96,5
Kiinteistöpalvelut Suomi	267,0	2,6	269,6
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	134,0	0,0	134,0
Eliminoinnit		-7,3	-7,3
Yhteensä	802,2		802,2

LIIKEVOITTO

MEUR	1-3/2019	%	1-3/2018	%	1-12/2018	%
Ympäristöpalvelut	4,6	5,8	4,5	5,8	31,6	10,2
Teollisuuspalvelut	0,3	1,8	0,4	2,2	10,0	10,4
Kiinteistöpalvelut Suomi	-3,5	-5,1	-0,6	-0,8	5,2	1,9
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	0,7	2,1	0,7	2,2	4,2	3,1
Konsernihallinto ja muut	-1,4		-1,3		-3,5	
Yhteensä	0,7	0,4	3,7	1,9	47,6	5,9

EBITDA

MEUR	1-3/2019	%	1-3/2018	%	1-12/2018	%
Ympäristöpalvelut	10,8	13,5	9,6	12,0	52,1	16,8
Teollisuuspalvelut	2,6	13,5	2,2	11,8	17,5	18,2
Kiinteistöpalvelut Suomi	0,1	0,2	2,4	3,5	17,2	6,4
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	2,2	6,7	1,4	4,3	6,8	5,1
Konsernihallinto ja muut	-1,2		-1,3		-3,5	
Yhteensä	14,4	7,2	14,3	7,2	90,1	11,2

MUUT SEGMENTTITIEDOT

MEUR	3/2019	3/2018	1-12/2018
Varat			
Ympäristöpalvelut	259,7	241,3	237,6
Teollisuuspalvelut	80,4	71,2	72,8
Kiinteistöpalvelut Suomi	111,4	99,5	94,3
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	93,9	92,5	96,4
Konsernihallinto ja muut	3,3	1,4	0,6
Kohdistamattomat varat	54,2	47,0	61,8
L&T yhteensä	603,0	552,9	563,5

Velat

Ympäristöpalvelut	70,1	65,4	67,6
Teollisuuspalvelut	29,7	26,3	29,9
Kiinteistöpalvelut Suomi	57,1	49,3	48,5
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	16,5	16,0	17,7
Konsernihallinto ja muut	8,0	8,2	4,7
Kohdistamattomat velat	244,3	207,1	182,8
L&T yhteensä	425,6	372,4	351,1

MEUR

1-3/2019 1-3/2018 1-12/2018

Investoinnit

Ympäristöpalvelut	6,0	5,3	20,7
Teollisuuspalvelut	2,4	1,2	8,4
Kiinteistöpalvelut Suomi	0,9	1,6	7,6
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	0,2	0,2	1,1
Konsernihallinto ja muut	-0,1	-0,1	0,0
L&T yhteensä	9,3	8,2	37,8

Poistot

Ympäristöpalvelut	6,1	5,1	20,4
Teollisuuspalvelut	2,2	1,8	7,5
Kiinteistöpalvelut Suomi	3,7	3,0	12,0
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	1,5	0,7	2,6
Konsernihallinto ja muut	0,1	0,0	0,0
L&T yhteensä	13,6	10,6	42,5

TULOSLASKELMA VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

MEUR	1- 3/2019	10-12/2018	7-9/2018	4-6/2018	1-3/2018
Liikevaihto					
Ympäristöpalvelut	79,6	80,3	74,7	77,4	77,0
Teollisuuspalvelut	19,0	25,2	25,9	26,3	19,2
Kiinteistöpalvelut Suomi	69,5	66,4	65,9	68,7	68,6
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	32,1	36,6	31,6	32,4	33,3
Toimialojen välinen liikevaihto	-1,4	-2,1	-1,8	-1,8	-1,6
Yhteensä	198,8	206,5	196,3	203,0	196,5
Liikevoitto					
Ympäristöpalvelut	4,6	8,3	10,7	8,1	4,5
Teollisuuspalvelut	0,3	2,6	3,7	3,3	0,4
Kiinteistöpalvelut Suomi	-3,5	0,0	4,4	1,4	-0,6
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	0,7	1,6	1,3	0,6	0,7
Toimialojen välinen liikevaihto	-1,4	-0,9	-0,6	-0,7	-1,3
Yhteensä	0,7	11,7	19,6	12,6	3,7
EBITDA					
Ympäristöpalvelut	10,8	13,4	15,8	13,3	9,6
Teollisuuspalvelut	2,6	4,6	5,6	5,1	2,2
Kiinteistöpalvelut Suomi	0,1	3,0	7,4	4,4	2,4
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	2,2	2,2	1,9	1,2	1,4
Konsernihallinto ja muut	-1,2	-0,9	-0,6	-0,7	-1,3
Yhteensä	14,4	22,4	30,1	23,3	14,3

Liikevoittoprosentti

Ympäristöpalvelut	5,8	10,4	14,3	10,5	5,8
Teollisuuspalvelut	1,8	10,4	14,4	12,4	2,2
Kiinteistöpalvelut Suomi	-5,1	0,0	6,7	2,0	-0,8
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	2,1	4,3	4,0	1,9	2,2
Yhteensä	0,4	5,7	10,0	6,2	1,9
EBITDA prosentti					
Ympäristöpalvelut	13,5	16,7	21,1	17,1	12,4
Teollisuuspalvelut	13,5	18,3	21,5	19,5	11,7
Kiinteistöpalvelut Suomi	0,2	4,5	11,2	6,4	3,6
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	6,7	6,1	6,0	3,8	4,2
Yhteensä	7,2	10,8	15,3	11,5	7,3
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-0,4	-1,0	-1,4	-1,1	-0,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,1
Voitto ennen veroja	0,4	10,6	18,2	11,1	2,8

MYYNTITUOTTOJEN JAKAUMA

1-3/2019, MEUR	Ajan kuluessa tuloutettavat palvelut			Yhtenä ajanhetkenä tuloutettavat tuotteet	Vuokrat	Liikevaihto yhteensä
	Pitkäkestoiset palvelu- sopimukset	Erikseen tilattavat palvelut	Projekti- liiketoiminta	Laite- ja materiaalimyynti	Vuokratuotot	
Ympäristöpalvelut	47,8			29,8	2,0	79,6
Teollisuuspalvelut	9,4	7,9	0,7	1,0		19,0
Kiinteistöpalvelut Suomi	41,9	15,6	12,0			69,5
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	14,7	16,1	1,4			32,1
Yhteensä	113,8	39,6	14,0	30,8	2,0	200,2
Toimialojen välinen						-1,4
Ulkoisen liikevaihto yhteensä						198,8

1-3/2018, MEUR	Ajan kuluessa tuloutettavat palvelut			Yhtenä ajanhetkenä tuloutettavat tuotteet	Vuokrat	Liikevaihto yhteensä
	Pitkäkestoiset palvelu- sopimukset	Erikseen tilattavat palvelut	Projekti- liiketoiminta	Laite- ja materiaalimyynti	Vuokratuotot	
Ympäristöpalvelut	47,7			28,9	0,3	77,0
Teollisuuspalvelut	9,3	8,5	0,3	1,1		19,2
Kiinteistöpalvelut Suomi	44,6	14,1	9,9			68,6

Kiinteistöpalvelut						
Ruotsi	14,7	17,5	1,1			33,3
Yhteensä	116,4	40,1	11,2	30,0	0,3	198,0
Toimialojen välinen						-1,6
Ulkoisen liikevaihto yhteensä						196,5

1-12/2018, MEUR	Ajan kuluessa tuloutettavat palvelut			Yhtenä ajanhetkenä tuloutettavat tuotteet	Vuokrat	Liikevaihto yhteensä
	Pitkäkestoiset palvelusopimukset	Erikseen tilattavat palvelut	Projekti-liiketoiminta	Laite- ja materiaalityyppi	Vuokratuotot	
Ympäristöpalvelut	209,0			98,5	2,0	309,4
Teollisuuspalvelut	44,5	41,5	5,4	5,1		96,5
Kiinteistöpalvelut Suomi	168,6	61,5	39,5			269,6
Kiinteistöpalvelut Ruotsi	58,7	69,2	6,1			134,0
Yhteensä	480,8	172,2	51,0	103,6	2,0	809,5
Toimialojen välinen						-7,3
Ulkoisen liikevaihto yhteensä						802,2

VAIHTOEHTOISTEN TUNNUSLUKUJEN TÄSMÄYTYS**EVA-TULOKSEN TÄSMÄYTYS LIIKEVOITTOON**

MEUR	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Liikevoitto	0,7	3,7	47,6
Sijoitettu pääoma (rullava 12 kk vuosineljännesten keskiarvo)	367,8	356,5	357,7
Sijoitetulle pääomalle laskettu kustannus	-6,0	-5,9	-23,6
EVA	-5,3	-2,2	24,0

HANKITUT LIIKETOIMINNOT**L&T FM AB**

L&T FM AB:n hankinta saatiin päätökseen 31.8.2017.

Vuoden 2018 ensimmäisellä vuosineljänneksellä kauppahintaa palautettiin 2,2 miljoonaa euroa, josta investointien rahavirtaan vaikuttaa 1,6 miljoonaa euroa. Tämä on rivillä Hankitut tytäryritykset ja liiketoiminnot vähennettynä hankintahetken rahavaroilla netotettuna vuoden 2018 liiketoiminnan hankinnan kanssa. Lisäksi vuoden 2018 kolmannella vuosineljänneksellä hankittujen tase-erien arvoa oikaistiin 34,5 miljoonalla Ruotsin kruunulla. Muutokset on esitetty käyttöomaisuudessa lisäyksenä. Tilinpäätöksessä 31.12.2018 esitetty IFRS:n mukainen hankintamenolaskelma on lopullinen.

MUUT HANKITUT LIIKETOIMINNOT YHTEENLASKETTUNA

Käypä arvo yhteensä			
MEUR	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Aineettomat hyödykkeet	0,1	-	0,2
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,1	-	0,1
Sijoitukset	-	-	-
Saamiset	-	-	-
Rahavarat	-	-	-
Varat yhteensä	0,2	-	0,2
Muut velat	-	-	-
Laskennallinen verovelka	-	-	-
Velat yhteensä	-	-	-
Hankittu nettovarallisuus	0,2	-	0,2
Kokonaisvastike	0,2	-	0,4
Liikearvo	0,0	-	0,2
Vaikutus rahavirtaan			
Rahana maksettu vastike	-0,2	-	-0,4
Hankitun yrityksen rahavarat	-	-	-
Maksamatta	0,0	-	0,1
Investointien rahavirta	-0,2	-	-0,3

AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

MEUR	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Kirjanpitoarvo kauden alussa	193,6	196,3	196,3
Hankitut liiketoiminnot	0,1	0,0	3,1
Muut investoinnit	0,7	1,6	5,3
Vähennykset	1,0	-1,6	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-2,3	-2,0	-8,6
Siirrot erien välillä	0,0	0,0	0,1
Kurssierot	-0,8	-2,5	-2,5
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	192,3	191,8	193,6

AINEELLISTEN KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

MEUR	1-3/2019	1-3/2018	1-12/2018
Kirjanpitoarvo kauden alussa	156,8	160,5	160,5
Käyttöoikeusomaisuuserä IFRS 16	53,8	-	-
Hankitut liiketoiminnot	0,1	0,0	0,1
Muut investoinnit	8,5	6,6	32,2
Vähennykset	-1,5	-0,2	-1,5
Poistot ja arvonalentumiset	-11,3	-8,6	-33,9
Siirrot erien välillä	0,0	0,0	-0,1
Kurssierot	0,3	-0,1	-0,6
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	206,5	158,3	156,8

IFRS 16 standardin voimaantulon myötä käyttöleasing- ja muut vuokravastuut sisältyvät jatkossa taseen korollisiin nettovelkoihin kasvattaen niitä 53,8 miljoonaa euroa. Taseen ulkopuoliset käyttöleasing- ja muut vuokravastuut olivat vertailukautena yhteensä 36,6 miljoonaa euroa ja vuoden 2018 lopussa 39,0 miljoonaa euroa.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvo sisältää IFRS 16 -eriä 76,0 miljoonaa euroa ja poistoa 4,0 miljoonaa euroa.

INVESTOINTISITOUKSET

MEUR	3/2019	3/2018	12/2018
Aineettomien hyödykkeiden ostositoumukset	0,2	7,7	0,2
Aineellisten hyödykkeiden ostositoumukset	16,8	0,2	8,9
Yhteensä	17,0	7,8	9,1

RAHOITUSVARAT JA -VELAT ARVOSTUSRYHMITÄIN

MEUR	31.3.2019	Jaksotettuun hankintameno	Suojaus- laskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käyvän arvon hierarkiata
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
		0,0		0,0	2
		1,7		1,7	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
		109,5		109,5	
		0,1		0,1	
			0,0	0,0	
		45,3		45,3	
		156,8	0,0	156,8	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
		124,5		124,5	2
		62,5		62,5	
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
		13,9		13,9	
		13,8		13,8	
		84,4		84,4	
			0,8	0,8	2
		299,0	0,8	299,9	

Tase-erien käyvät arvot eivät eroa merkittävästi tase-erien kirjanpitoarvoista.

MEUR	31.3.2018	Jaksotettuun hankintameno	Suojaus- laskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käyvän arvon hierarkiata
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
		0,1		0,1	2
		2,3		2,3	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
		119,8		119,8	
		0,5		0,5	
			0,1	0,1	
		36,0		36,0	
		158,8	0,1	158,9	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
		105,6		105,6	2
		16,9		16,9	

Lyhytaikaiset rahoitusvelat

Lainat	52,6		52,6	
Rahoitusleasingvelat	2,7		2,7	
Ostovelat ja muut velat	78,7		78,7	
Johdannaisvelat		0,2	0,2	2
Rahoitusvelat yhteensä	256,5	0,2	256,7	

Tase-erien käyvät arvot eivät eroa merkittävästi tase-erien kirjanpitoarvoista.

VASTUUSITOUMUKSET

MEUR	3/2019	3/2018	1-12/2018
Omista sitoumuksista annetut vakuudet			
Kiinnitykset maanvuokraoikeuteen	0,1	0,1	0,1
Muut vakuudet	0,1	0,1	0,1
Ympäristölupien edellyttämät pankkitakaukset	12,7	11,2	10,2

Muut vakuudet ovat vakuustalletuksia.

Johdannaisopimuksista johtuvat vastuut**Koronvaihtosopimukset**

MEUR	3/2019	3/2018	1-12/2018
Koronvaihtosopimusten nimellisarvot			
Eräänny 1 vuoden kuluessa	0,9	1,8	0,9
Eräänny 1-5 vuoden kuluessa	-	0,9	-
Eräänny yli 5 vuoden kuluttua	30,0	30,0	30,0
Yhteensä	30,9	32,7	30,9
Käypä arvo	-0,9	-0,2	-0,6

Koronvaihtosopimukset, jotka on tehty vaihtuvakorkoisiin lainoihin liittyvien rahavirtojen suojausiksi ja joihin on sovellettu IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa. Suojaukset ovat olleet tehokkaita ja niiden käyvän arvon muutokset on esitetty kauden laajassa tuloslaskelmassa. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinatietoihin.

Hyödykejohdannaiset

MEUR	3/2019	3/2018	1-12/2018
Diesel-swapsopimusten nimellisarvot			
Eräänny 1 vuoden kuluessa	1,9	1,3	1,6
Eräänny 1-5 vuoden kuluessa	-	0,0	-
Yhteensä	1,9	1,3	1,6
Käypä arvo	0,0	0,1	0,0

Hyödykejohdannaiset on tehty tulevien diesel-ostojen suojaamiseksi. Sopimuksiin sovelletaan IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa ja käyvän arvon muutos kirjataan tehokkaalta osaltaan oman pääoman suojausrahastoon. Hyödykejohdannaisten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinanoteerauksiin.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET

Osakekohtainen tulos:
emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto / osakkeiden osakeantioikaistu laimentamaton lukumäärä keskimäärin

Laimennettu osakekohtainen tulos:
emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto / osakkeiden osakeantioikaistu laimennettu lukumäärä keskimäärin

Liiketoiminnan rahavirta / osake:
liiketoiminnan nettorahavirta rahoituslaskelmasta / osakkeiden osakeantioikaistu laimentamaton lukumäärä keskimäärin

EVA:
liikevoitto - sijoitetulle pääomalle (vuosineljännesten keskiarvo) laskettu kustannus
WACC 2019: 6,55 % ja 2018: 6,60 %

EBITDA: liikevoitto + poistot + arvonalentumiset

Oma pääoma / osake:
emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma / osakkeiden osakeantioikaistu laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä

Oman pääoman tuotto, %:
(tilikauden voitto / oma pääoma (keskiarvo)) x 100

Sijoitettu pääoma: oma pääoma + korolliset rahoitusvelat

Sijoitetun pääoman tuotto, %:
(voitto/tappio ennen veroja + rahoituskulut) / Oma pääoma + korolliset rahoitusvelat (tilikauden alun ja tilikauden lopun keskiarvo) x 100

Omavaraisuusaste, %:
oma pääoma / (taseen loppusumma - saadut ennakot) x 100

Nettovelkaantumisaste, %:
korolliset nettovelat / oma pääoma x 100

Korolliset nettovelat:
korollinen vieras pääoma - likvidit varat

Helsinki 26.4.2019

LASSILA & TIKANOJA OYJ
Hallitus

Eero Hautaniemi
toimitusjohtaja

Lisätietoja:
toimitusjohtaja Eero Hautaniemi, puh. 010 636 2810
vt. talousjohtaja Juha Jaatinen, puh. 050 487 3020

Lassila & Tikanoja on palveluyritys, joka toteuttaa kiertotaloutta käytännössä. Yhteistyössä asiakkaidemme kanssa pidämme materiaalit ja kiinteistöt mahdollisimman pitkään tuottavassa käytössä sekä tehostamme raaka-aineiden ja energian käyttöä. Autamme asiakkaitamme säilyttämään kiinteistöjen ja materiaalien arvon sekä säästämään ympäristöä. Teemme tämän tarjoamalla vastuullisia ja kestäviä palveluratkaisuja, jotka helpottavat asiakkaidemme arkea. L&T

toimii Suomessa, Ruotsissa ja Venäjällä. Yhtiön liikevaihto vuonna 2018 oli 802,2 miljoonaa euroa ja yhtiö työllistää 8 600 henkilöä. L&T on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä.

Jakelu:
Nasdaq Helsinki Oy
Keskeiset tiedotusvälineet
www.lt.fi